

ל"ג בעומר בחייו של ש"י עגנון

מאת ד"ר צבי כספי

בעומר אור החורר הוא מאורו של אותו הלילה.
במכתב למ"א ז"ק כותב עגנון בין השאר: "שירי
הראשון שפרסמתי עברית היה בל"ג בעומר
תרס"ד".

המספר חוזר לנושא שירו בסיפורו הנפלא
"סיפור נאה מסירוד תפילתי": "אנו יושבים בחדר
ולומדים מעשה הקרבנות, שמיטה ויובל, כנגדנו
בישיבה של מעלה יושבים כ"ד אלף תלמידיו של
רבי עקיבא, שמתו בין פסח לשבועות, ובשעה
שהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו, שנותנים נפשם
על התורה, מוריד דמעות ומרווה את הארץ, והגנים
מתקשטים בציצים ופרחים והיער מלבב. זה היום
שב"ל"ג בעומר, תינוקות יוצאים לשם עם רבותיהם
קשת וחיצים בידם ויורים כלפי השטן. עדיין הוא
עומד בין שמים לארץ, זורקים בו חיצים עד שבשרו
נעשה ככברה זו שאינה יכולה לעכב בתוכה כלום.
כך אינו יכול לעכב השפע שיורד לעולם בזכות
ישראל, שקבלו את התורה" ("בשיבה ובנחת" עמ'
קנ"ט).

הרי שירו הראשון של עגנון שנרפס מעל עמודי
השבועון "המצפה" שבעריכתו של שמעון מנחם לור
בקראקא. השיר "גיבור קטן" וכך לשונו:

"למנוחתה השמש נסעה, / זהרי חמה נחבאים, /
נוגה זיק האחרון גוע / וחיל כוכבי נשף באים. //
ועל הדרגש של הקלוז / ניצב ילד קטן, / בידו
חצים, קשת ירוד / יורה כלפי שטן. // מוריד
קשתו ומרימה, / לכל פאתי רקיע, / ועל שפתיו
שחוק נקמה / רוממות רוח יביע. // ואלפי עינים
יציצו ממעל / ממרום יתמלטו דמעות / ילד קטן!
שגיח כוח! / עוד לעמך תראה נפלאות".

עורך "המצפה" שמח ואף התגאה בנער שפסע
על בימתו פסיעותיו הראשונות והנער המסיים את
שירו במלים: "ילד קטן שגיח כוח עוד לעמך תראה
נפלאות", המלים הן בחוקת דברי נבואה שנתאמתה.

ברשימתו "ממשות ובריון בכיוגרפיה של
עגנון" כותב רפאל וייר: "ידועה המשמעות שייחס
ש"י עגנון לשני מועדים בלוח העברי לגבי אירועים
גורליים בחייו: ל"ג בעומר ותשעה באב..."
והנה דברי עגנון על מאורעות שקרו לו בל"ג
בעומר: "בל"ג בעומר תרס"ט זכיתי לעלות לארץ
ישראל והתהלכתי בארצות החיים שש שנים כדין
עבר עברי ובשביעית ירדתי לחוצה לארץ".

במאמר "ביום שנעשיתי אורח כבוד של
ירושלים" אנו קוראים: "דבותינו זכרונם לברכה
אמרו בגמרא (תענית, כ"ט א') מגלגלין זכות ליום
זכאי, כשאני מסתכל במאורעות שארעו אותי בל"ג
בעומר דומה עלי, שלא לגבי כל ישראל בלבד אמרו
חכמים אלא אף לגבי אדם מישאל שכמותי...
נכנסתי לחופה עם אשתי שתחיה בל"ג בעומר,
סיימתי את ספר "בלבב ימים" בל"ג בעומר. תחילת
כתיבת ספרי "ימים נוראים" בל"ג בעומר היתה. אף
שאר כמה טובות חיצוניות בל"ג בעומר נתגלגלו
ובאו. "והיה העקוב למישור" בתרגום שבדי בל"ג
בעומר הגיעני. שמועה שנשמכתי על ידי חכמי
אמריקה לדוקטור, בל"ג בעומר הגיעה אצלי. ואם
אני מוסיף כאן את הנס שנעשה לי לפני חמישים
שנה ויותר בהילולא של רבי שמעון בר יוחאי
במירון, שנפלה גזוטרטא ונהרגו עשרים ושבעה
מישראל ואני שעמדתי שעה קלה קודם לכן עם כל
הקדושים נותרתי חי, הרי באמת זכות היום
נתגלגלה לי".

בסיפור "הוד שבהוד" מספר עגנון (בכרך מעצמי
אל עצמי): "ליל ל"ג בעומר היה, כל אדם שבקלוז
ואפילו מי שלא ידע את סוד ספירת העומר, בבואה
של הוד שבהוד, היסוד של אותו הלילה היתה ניכרת
בפניו, האור, שמאיר לי בכל שנה ושנה בלילי ל"ג